

## روان‌شناسی رشد، با نگرش به منابع اسلامی (۲۰۱)

\* مؤلف: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

\* ناشر: سمت

\* سال نشر: ۱۳۷۵

\* محل نشر: تهران

\* نوبت چاپ: اول

کتاب، به لحاظ ساختاری، ساده و روان است. قواعد زبان فارسی در آن رعایت شده و از نمودار و عکس هم برای تبیین مباحث، استفاده شده است. با این همه، تصاویری که در متن به کار رفته است، از جمله تصاویر مربوط به پرخاشگری درص ص ۴۹۸، ۱۰۳۱، ۱۰۴۷، مناسب نیست. جا دارد مؤلفان محترم، خود به تهیه این تصویرها اقدام نمایند تا این تصاویر مربوط به فرهنگ بومی و ایرانی باشد.

به لحاظ علمی، محتوای متن جامعیت دارد. تسلسل منطقی مطالب در هر فصل، رعایت شده است. منابع بسیار محدودی در هر فصل استفاده شده و به نظر می‌رسد که از منابع خارجی کمتر بهره برده شده است. در بسیاری از موارد در ذکر دقیق منبع، نقص آشکار به چشم می‌خورد؛ از جمله در صص ۵۱، ۵۲، ۴۱۳، ۱۰۲۹، ۱۰۶۶ و چندین صفحه دیگر. ارجاعاتی هم که ذکر شده بسیار ناقص است. برای نقل قول‌هایی که ذکر شده است منبعی وجود ندارد. داده‌ها و اطلاعات استفاده شده نسبتاً قدیمی است چرا که مؤلفان محترم عمدتاً از منابع موجود، که بیشتر قدیمی هستند، استفاده کرده‌اند. معادل‌هایی که در کتاب به کار رفته است در بعضی موارد، دقیق نیست؛ برای مثال، به جای واژه‌های «روانی»، «هوشی» و «ذهنی»، از واژه‌های «روحی» و «عقلانی» استفاده شده است. روح با روان فرق دارد و عقل با هوش! به دلیل استفاده از منابع مختلف، بعضاً اصطلاحات به کاررفته به صورت‌های مختلف ترجمه شده است؛ برای نمونه در بسیاری از صفحات کتاب، از «روان‌شناسی رشد» برای اصطلاح Developmental P استفاده شده، ولی در ص ۵۹۱، به جای روان‌شناسی رشد، «روان‌شناسی تحول» آمده است؛ یا در ص ۵۸۲ و صفحات دیگر، اصطلاح Schema به صورت «شما» ترجمه شده، مثلاً و در ص ۵۸۳، برای (Cognitive Schemata)، «شماهای شناختی» آمده است که جای تأمل دارد، چرا این اصطلاح به صورت

«روان بنه» و در ص ۶۳۷، «طرحواره» ترجمه گردیده است. ذکر عنوان «با نگرش به منابع اسلامی» بر روی جلد، ضرورتی ندارد، به خصوص آنکه کتاب تطبیقی نیست. این کتاب برای استفاده دانشجویان در درس روان‌شناسی رشد (۱) مناسب است، اما برای روان‌شناسی رشد (۲) به بازنگری و جامعیت بیشتر نیاز دارد. گروه ارزیابی، پیشنهادهای خود را به شرح زیر اعلام می‌کند:

- کتاب به ویرایش ادبی، فنی و علمی نیاز دارد، به خصوص در مواردی که جملات بسیار طولانی است.

- ارجاعات متن کامل شود و نقل قول‌ها مستند گردد.

- مطالب غیرضروری حذف و هماهنگی بیشتری بین اصطلاحات تخصصی ایجاد شود.

- عکس‌ها و تصاویر دست اول از جامعه و فرهنگ خودی تهیه شود و از چاپ تصاویری که بارها در کتاب‌های مختلف استفاده شده است و عمدتاً خارجی هستند، پرهیز شود.

- با توجه به حجم زیاد کتاب برای درس روان‌شناسی رشد، پیشنهاد می‌شود: فصل‌های ۱۵ (رشد یادگیری)، ۱۷ (پردازش اطلاعات)، ۱۹ (رشد و سنجش هوش)، ۲۳ (رشد شخصیت) و ۲۶ (آسیب‌شناسی روانی در رشد)، که هر یک درسی مستقل است، از این مجموعه حذف گردد.

- در واژه‌نامه ضمیمه کتاب، برخی از اصطلاحات احتمالاً غلط تایپ شده است، مثلاً برای واژه ambivalence معادل «دل‌سردی» آمده است. شایسته است، دقتی بیشتر نسبت به این مسئله و مسائل دیگر از این قبیل مبذول گردد.